

TRAPSAVEC

SBÍRNÍK TRAPSKÉ LITERÁRNÍ SOUTĚŽE

96. ROČNÍK

»REWARD 2020«

WANTED

S úsměvem jde všechno líp

Henry měl jeden pokus. Jednu zápalku zapomenutou v prázdné krabičce. Z lesa, nádherně zeleného lesa stoupala pára. Tály hromady těžkého sněhu a na loňské žluté trávě jsme k sobě přiklekli. Skoro jsme se dotýkali špinavými čely. Henry se usmál jako malý kluk. Udělal jsem z prochladlých sedřených rukou malý domeček proti větru a Henry škrtnul. Sirka se zlomila a trochu zasmrděla. Druhý škrtnutí. Poskočil plamínek a olízl vlhké smrkové větvičky. Henry zasyčel, jak mu krátká sirka spálila prsty, ale vydržel. Smrčí se zkroutilo a skutečně trochu začalo hořet.

„Foukej, nebo je to v pytli!“

K šedému nebi začal stoupat proužek lahodného dýmu. Henry rychle lámal další titěrné větvičky. Začali jsme se šťastně smát, jako dva blázni. Konečně jsme se smáli po dlouhé době doopravdy, až nám tekly po tvářích slzy.

To se celé stalo až odpoledne. Ráno jsem se opíral zvenku o stěnu boudy, stranou od studeného únorového deště a usrkával vodovou polívku z plastové nádoby. Opatrně jsem černými prsty vytáhl zmuchlaný kousek papíru. „Ahoj táto, pořád mi to psaní rukou moc nejde, ale snad se zlepším. To víš, ve škole se píše jen na počítači. Tvůj kamarád Dřevař mě učí. Scházíme se teď pravidelně, ale máma o ničem neví.“

Hlavou mi blesklo, že všechno začalo před pěti roky. Snažil jsem se tehdy dělat redaktora turistické rubriky a poslouchat svojí ženu. Myslel jsem si, že se mě to, co se kolem děje, netýká, ale šťastný jsem nebyl. Jenže pak jsem začal mít po krk té povinné dobré nálady. Těch falešných úsměvů, které každý ve společnosti rozdával na setkání.

„Jak to děláte, že máte neustále tak skvělou náladu?“ ptal jsem se ironicky shrbené uklízečky u nás v redakci, když se smála nad rozlitém kýmblem, který jí kdosi ve spěchu rozkopl.

„V naší občanské společnosti je přeci krásně a já miluji všechny lidičky,“ smála se křečovitě. Poslední kapkou byl čtvrtetní mítink dobré nálady.

„Všichni se smějeme, všichni!“ křičel na mě kouč, když jsem se na rozdíl od kolegů z kanclu na pravidelném ranním mítinku dobré nálady hlasitě nesmál. „Tebe bude, občane, ta špatná nálada mrzet!“ křičel na mě s úsměvem. „Já už tě upozorju dlouho. To je sabotáž společných hodnot občanské společnosti! Máš mínus 10 bodů! Dobrá nálada přece podporuje vynikající pracovní výsledky členů naší občanské společnosti!“ pokračoval. „A nyní si nahlas proslovíme

zásady naší společnosti.“

Dav kolegů začal kromě mě jedněmi rty nahlas unisono deklamovat: „Máme stále dobrou náladu. My, ne já. Neobtěžujeme ostatní svými problémy, zvyšujeme svůj výkon, jsme na sebe hrdí...“

Vzpomínky přerušily kroky za boudou. Trhnul jsem sebou a snažil se papírek ukrýt. „To jsem jen já. Nezbyl ti kousek chleba?“ ptal se Henry. Právě jsem dojídal poslední ždibec. Henry chápavě kývnul. „Klidně si čti, budu hlídat.“

„Táto,“ začal jsem znovu číst, „musel jsem před všemi ve škole říct, kde je můj táta,“ běželo dál kostrbaté písmo. „Asi, aby si na mě dali všichni pozor. Aby mě ponížili. Já jsem to ale řekl tak, že jsem na tebe pyšný. Paní učitelka na mě pak křičela. A taky na ostatní. Že to není správný příklad člena naší občanské společnosti. Musel jsem stát v koutě třídy a tam se na ostatní usmívat. A já se opravdu usmíval, protože mi Dřevař slíbil, že mě vezme na Javoroky. Pojedu konečně jako ty. Neboj, máma se to nedozví. Ona by mě zabila.“

Opět mi čtení přerušily vzpomínky. Brzy jsem dostal pozvánku na stanici Občanské bezpečnosti. Třetí patro, podpraporčík Kalvas.

„Redaktor Otruba? Posad' se!“ změnil se tón hlasu navzdory úsměvu z nejistého dotazujícího se na striktní prikazující. „Tak ty nám špatnou náladou rozvracíš pracovní úsilí občanské společnosti!“ Prsty mu přestaly rejdit po klávesnici a začal vyjmenovávat: Od roku 2019 redaktor časopisu Výletník. Kvalifikace: zkušenosti s psaním z jakési literární soutěže Trampsavec a přehled o zeměpisných reáliích. Po zániku ostatních medií začleněn do struktury Centrálního digitálního media. Na starosti rubrika Krásy naší vlasti určená pro skupinu občanů naší občanské společnosti zájímající se o turistiku. Zde se seznámil v roce 2022 se současnou ženou Martinou. Martina Otrubová je v roce 2025 povýšena na asistentku vedení. Dne 22.11. 2025 ve 14:30 sdílí na svém profilu sociální sítě Kamarádovnik cituji: Ten můj trouba musí okamžitě přestat jezdit na ty jeho čundry. Nechceme přeci sbírat trestný body do toho nového systému hodnocení občanů.

„Ty ses rád toulal po lese, vid'?“ zvedl Kalvas oči od monitoru. „A nechal se u toho občas i chytit,“ podíval se Kalvas na mě svýma rybíma očima. „Třeba v Javorových skalách.“

„Kde prosím?“ zamžikal jsem očima.

„Ted' mi upřímně řekni,“ ignoroval Kalvas moje překvapení a položil na stůl fotokopie dávných pokut, které jsme od ochranářů kdysi dostali na

Javorkách. „Myslíš si, že člověk, který spí v lese, dokonce si tam dělal i oheň, takže porušil snad všechny paragrafy našeho lesního zákona a zákona na ochranu naší krajiny, může doporučovat lidem naší občanské společnosti výlety k načerpání sil do dalšího pracovního procesu? Myslíš si, že občan, který je v rozporu se zákonem, může být vnitřně spokojený a může šířit dobrou náladu v naší občanské společnosti? Myslím si,“ posunul si brýle na nose zpátky přes rybí oči, aniž by čekal odpověď, „že ne.“

„Ale vždyť je to nejmní osm let starý.“

„Dost!“ bouchnul Kalvas do stolu. Hodil na stůl pár kancelářských a čtyřek s několika fotografiemi. Byl jsem na nich já, Henry a Dřevař. Různé momentky z dávných vandrů. Většinou od ohně, z pod převisů a tak. Všechny ze sociální sítě Kamarádovnick. Svého času jsem jich tam dost pověsil.

„Ale to jsou moje soukromé fotky,“ zakoktal jsem. „A jsou taky pár let starý. Kde jste k nim...“ blekotal jsem.

Kalvas na mě zase upřel rybí oči. „My ta data vlastníme. I ta z doby před vznikem Občanské společnosti. Snad sis vážně nemyslel, že ty fotky z Kamarádovnicku, který jsi zadarmo léta používal, jsou jen tvoje,“ usmíval se Kalvas. „A je ti jasné, co to pro tebe teď znamená? Právě jsi obdržel tolik záporných bodů na to, abys poklesl o dvě třídy v systému hodnocení občanů, takže na místo redaktora v rubrice můžeš zapomenout.“

Za boudou se zase mihnula Henryho zmoklá hlava a vytrhla mě ze čtení dopisu a vzpomínek. „Na buzerplace se něco děje, asi bude nástup dřív,“ hlásil. „Dám ti vědět.“

Od stanice Občanské bezpečnosti jsem přešel přes zasněžené náměstí Občanské společnosti do ulice Veselá a vkročil do chodby starého činžáku. Ve dveřích našeho bytu byl z druhé strany klíč.

„Martino, to jsem já,“ zabouchal jsem na dveře. Kdysi krémově bílé dveře se otevřely, kolik dovolil omlácený řetěz. Na ztemnělou chodbu vyletěla spolu s pruhem žlutého světla moje stará, pět let sbalená usárna, zelená parka, klobouk a několik dávno nepoužitých trempských propriet. Než se světlo prudkým bouchnutím přerušilo, zahlédl jsem pramen Martininých světlých vlasů. Stál jsem uprostřed poházených věcí a bouchal na dveře.

„Co blbneš!?“

Dveře se naposledy krátce pootevřely. „Snad si nemyslíš, že budu žít s někým, kdo má o dvě nebo tři třídy nižší úroveň než já,“ usmála se. „Běž si zase za svejma, hadry na to máš!“

Celý otřesený jsem vykročil pátečním městem a zamířil k nedalekému

nádraží.

„No nekecej,“ donutil mě zdvihnout hlavu užaslý výkřik. Pár let jsem ho neslyšel, ale bylo mi jasné, že patří Henrymu. „Občan vyšší kategorie si vyrazil po letech na vandr!“ hlaholil nadšeně.

„Bejvávalo,“ řekl jsem. „A tím si zároveň koleduje vo průšvih,“ dodal spokojeně.

„Ahoj,“ lámal mi palcem Henry. „Tak zase jako kdysi, Tome?“ ptal se.

„Nic není jako kdysi,“ vzdechnul jsem. „A co Dřevař? Ještě jezdí?“

„Víš, že Dřevař v podstatě žije v lese? No, spíš přežívá. Úplně mimo občanskou společnost. Něco mu tajně nosí kamarádi z bývalé osady a něco příbuzní z města. Však o víkendu uvidíš.“

Víkend utekl a nedělní zpáteční vlak drncal tajícím marastem mezi prvními domy předměstí.

„Dneska můžeš spát u mě,“ naklonil se ke mně na nádraží Henry, „ale budeš si muset něco brzy najít.“ „Díky,“ kývl jsem vděčně.

„Občan Otruba?“ usmál na mě hned před vlakem hranatej chlápek.

„A co má bejt?“

„Půjdete nám něco vysvětlit.“ Občanská bezpečnost!

„Vy půjdete taky,“ usmál se na Henryho. „Tak prosím!“ ukázal k přistavenému autu.

„Až tě pustí,“ dočítal jsem konečně dopis od Pavlíka, „vyjedeme pak spolu s Dřevařem.“ To se načekáš hochu, napadlo mě. Deset let je deset let. „Táto, drž se. Až to půjde, zase napíšu.“

Siréna přetřela hukot z dolu a buzerplac se rychle zaplňoval postavama v oranžových vatovaných mundůrech. Pod led-banerem „Práce - odpovědnost k občanské společnosti“ se řadilo vedení tábora.

„Pozor! Občané v rekvalifikaci!“ zahřměly přebasované bezdrátové reproduktory. Hovořil velitel tábora. „Bylo zjištěno, že se většina z vás během rekvalifikace dlouhodobě neusmívá a nepodporuje tak dobrou náladu a lepší pracovní výsledky. Porušuje tak hlavní zásadu naší občanské společnosti. Proto budou sníženy přiděly stravy. A to do té doby, dokud se situace nezlepší. Rozchod!“

„Chlapi, neblbněte a trochu se usmějte, nechci tady chcípnout hlady,“ hučel do nás táborový staršina.

Byl tam. Nepatrnej, ale v absolutní tmě bočního překopu přesto viditelnej. Uzounký proužek denního světla působil v podzemí, půl hodiny jízdy důlním vlakem, dvacet minut chůze po křivé drážce pro důlní vagony a daleko za

bachařema z lágru jako zjevení. Před posledním odstřelem v nejbližší štole tam rozhodně ještě nebyl.

„Kam myslíš, že to vede?“ svítily Henrymu i ve tmě oči vzrušením. Začal jsem chvatně podávat Henrymu kameny a proud světla se rychle rozšiřoval. Pak už byla puklina ve zborcené stěně tak velká, abych se jí mohl protáhnout. Henry lezl hned za mnou.

Chvíli trvalo, než si oči zvykly na denní světlo. Henry mhouřil oči. „Jsme venku, kamaráde. Jsme venku!“ Okolo byl opravdickej les. Neviděl jsem ho v lágru přesně pět let.

„Mám jednu sirku,“ mrkl se na mě Henry. „Nechal jí střelák s jednou cigaretou v důlním vláčku. Asi nám chtěl udělat radost.“ Oheň je pro trempa něco jako vzduch. Když ho nemá, tak umírá.

Hřáli jsme se u toho malého neduživého ohníčku a lapali nozdrama po voňavém dýmu. Bylo jasné, na co oba myslíme.

„Já se tam musím vrátit. Mám venku kluka. Nechci mu zničit život.“

„Já vím, stejně by nás brzo chytili,“ řekl Henry. Naposledy nasál milovaný kouř a ušlapal ohýnek pracovní botou. „Ale třeba zase seženeme sirku a o tom východu zatím nikdo neví. A když díru zakryjeme?“ Než jsme zalezli pod zem, byl kouř ještě slabě cítit z našich hadrů a já se na Henryho pořád šťastně smál.

A usmíval jsem se, i když jsem procházel v oranžovém mundúru ve čtyřstupu branou do tábora. Pořád jsem cítil ve frňáku ten oheň a po dlouhé době jsem se cítil šťastný. I Henry se na mě usmíval.

„No vidíte, že to de, když se chce!“ ozvalo se radostně před námi.

„Z těchhle si vezměte příklad!“ ukazoval táborový staršina ostatním nás dva, tak, aby to viděl zástupce velitele. Ten spokojeně přikývl.